

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ГОРИТЕ

СОФИЯ 1040, бул. "Христо Ботев" № 55

№ 90 - април 2006

Производство на плодове в България през 2005 година

Неблагоприятните климатични условия през 2005 година доведоха до намаление на производството на плодове с 40% в сравнение с предходната стопанска година

Тенденцията на намаление на площите с овощни насаждения в страната продължава - през 2005 година площите им са около 67 хил. хектара, което представлява с 16% по-малко, отколкото през 2004 година. Трайно негативно влияние върху състоянието на овощарството в България оказват продължаващото разпадане на земеделските кооперации, което поражда разпокъсаност на площите с овощни насаждения, както и застаряването на насажденията и изоставянето им.

През 2005 година площите с овощни насаждения в стопанствата са малко над 36 хил. ха,

а размерът на реколтираните площи бележи спад с 31% в резултат от неблагоприятните климатични условия.

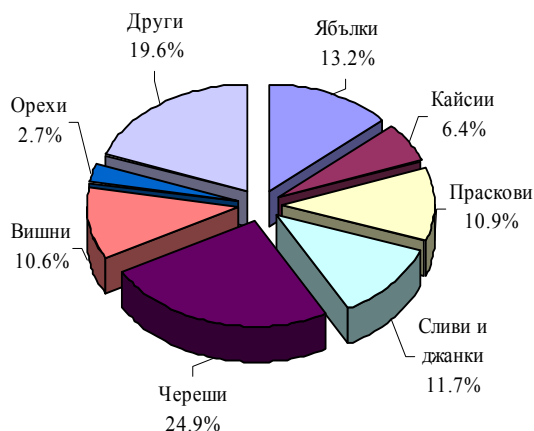
Най-сериозно е намалението на реколтираните площи в Северозападния район – с 53% и в Северен централен – с 47%, а най-слабо е изразено в Югозападния район – с 12%. По отношение на отделните овощни видове най-слабо намаление на реколтираните площи се наблюдава при вишните и черешите – съответно с 5% и 7%, а при малините има увеличение на реколтираните площи с 13%.

Таблица 1											Реколтирани площи с овощни видове през 2005 година											(хектари)										
Райони			Ябълки		Круши		Кайсии		Праскови		Сливи и джанки		Череши		Вишни		Орехи		Малини		Други овощни видове		Общо									
Северозападен			87		16		67		19		116		12		47		64		109		56		593									
Северен централен			301		18		238		549		2 326		397		123		69		189		19		4 229									
Североизточен			370		26		2 554		159		946		427		437		1 344		460		169		6 892									
Югоизточен			391		15		26		1 060		253		1 028		18		97		11		420		3 319									
Южен централен			1 380		48		108		488		1 789		1 394		809		1 575		261		119		7 971									
Югозападен			598		82		45		371		496		1 465		33		45		152		52		3 339									
Общо:			3 127		205		3 038		2 646		5 926		4 723		1 467		3 194		1 182		835		26 343									

Източник: МЗГ, дирекция "Агростатистика" – "Наблюдение на производството на плодове в България през 2005 год."

Разпределение на младите овощни насаждения по видове през 2005 година

Фигура 1

Източник: МЗГ, дирекция "Агростатистика" – "Наблюдение на производството на плодове в България през 2005 год."

Почти 1/4 от площите с млади овощни насаждения през 2005 година са заети с череши

През 2005 година площите с млади овощни насаждения са малко над 6.6 хил. ха, като най-голям е относителният дял на черешите – 24.9% и ябълките – 13.2%. След тях са сливите и джанките, прасковите и вишните – съответно 11.7%, 10.9% и 10.6%. Младите овощни насаждения в групата "Други" са основно ягодоплодни – малини и арония, както и бадеми, лешници и круши.

Площите, предназначени за производство на овощен посадъчен материал през 2005 година, са 87 ха, като най-голям относителен дял заемат маточните градини за производство на калемаи.

В периода октомври 2004 год. – септември 2005 год. са окачествени близо 655 хил. броя овощен посадъчен материал, 55% от който са реализирани през 2005 година.

Резултати и анализи

Таблица 2 Средни добиви – реколта`2005 (кг/ха)

Райони	Ябълки	Круши	Кайсии	Праскови	Сливи и джанки	Череши	Вишни	Орехи	Малини
Северозападен	3 841	3 615	645	3 004	2 674	1 657	2 532	300	3 535
Северен централен	1 537	871	1 444	1 530	1 648	1 098	530	2 370	2 241
Североизточен	2 769	2 166	3 696	2 520	3 089	2 276	1 419	600	3 317
Югоизточен	12 510	3 790	6 789	5 739	4 616	4 519	2 469	610	3 434
Южен централен	11 344	5 056	3 875	6 352	4 708	4 434	2 842	980	3 895
Югозападен	6 295	3 839	4 426	11 704	2 613	4 083	606	1 080	3 326
Общо:	8 355	3 630	3 497	5 603	3 029	3 861	2 160	826	3 295

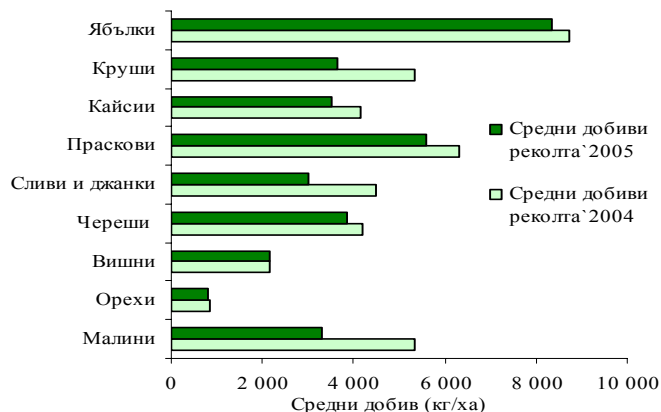
Източник: МЗГ, дирекция “Агростатистика” – “Наблюдение на производството на плодове в България през 2005 год.”

Изключително неблагоприятните климатични условия през 2005 година, обусловили ниските добиви при повечето овощни видове. В различни области на страната бяха регистрирани измръзвания, на редица места паднаха късни слани, а по време на нарастване и зреене на плодовете – проливни дъждове, често придружавани от градушки.

Най-големите намаления на средните добиви в сравнение с 2004 година се наблюдават при малините, крушите и сливите. Единствено при вишните средният добив за страната се запазва на миналогодишното равнище.

Сравнение на средните добиви от плодове – реколта`2005 и реколта`2004

Фигура 2

Източник: МЗГ, дирекция “Агростатистика” – “Наблюдение на производството на плодове в България през 2005 год.”

Таблица 3 Производство на плодове през 2005 година (тонове)

Райони	Ябълки	Круши	Кайсии	Праскови	Сливи и джанки	Череши	Вишни	Орехи	Малини	Други овощни видове	Общо
Северозападен	336	58	43	56	310	20	120	19	387	33	1 382
Северен централен	463	16	343	839	3 833	436	65	163	424	79	6 661
Североизточен	1 025	57	9 440	401	2 923	971	620	806	1 527	60	17 830
Югоизточен	4 887	59	180	6 084	1 167	4 646	45	59	36	200	17 363
Южен централен	15 653	244	417	3 102	8 422	6 180	2 298	1 543	1 017	620	39 496
Югозападен	3 766	316	198	4 345	1 295	5 982	20	49	506	408	16 885
Общо:	26 130	750	10 621	14 827	17 950	18 235	3 168	2 639	3 897	1 400	99 617

Източник: МЗГ, дирекция “Агростатистика” – “Наблюдение на производството на плодове в България през 2005 год.”

И през 2005 година Южният централен район запазва водещото си място в производството на плодове в страната

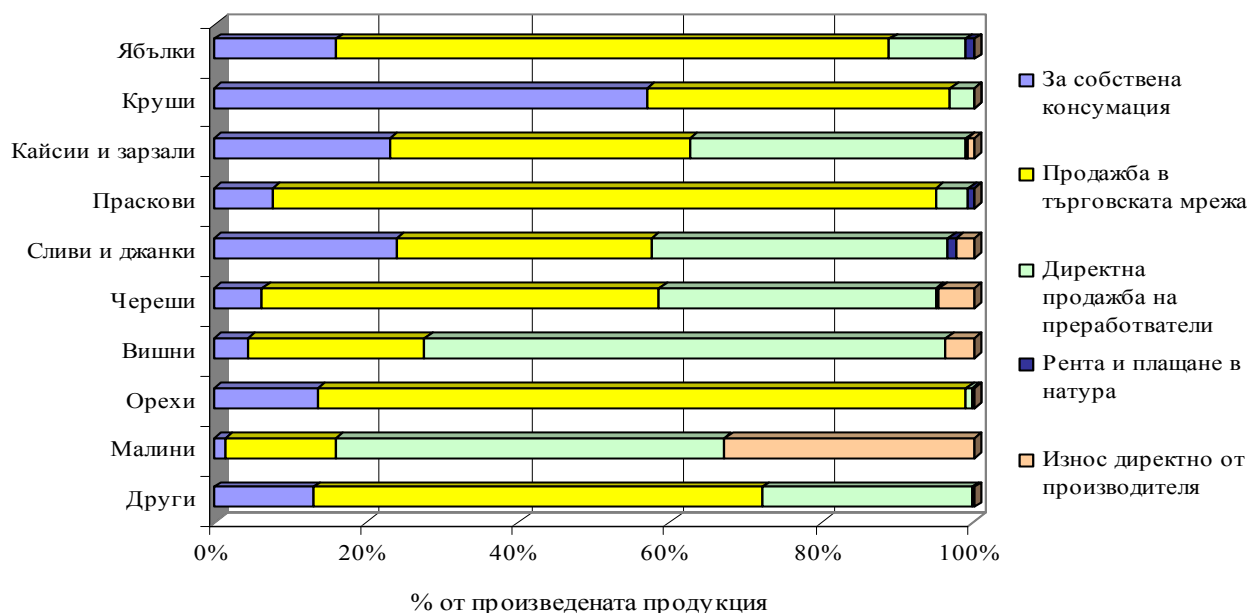
Производството на плодове през 2005 година намалява с 40% спрямо 2004 година. Причините са комплексни, но основно намалението се дължи на неблагоприятните климатични условия, както и на недостатъчните и често ненавременни агротехнически мероприятия – торене, резитба и химическа защита.

От общо произведените плодове през годината, с най-голям относителен дял е реколтата от ябълки – 26% от общото производство, череши – 18%, сливи и джанки – 18% и праскови – 15%.

Южният централен район запазва водещото си място в производството на плодове в страната. В него са произведени почти 40% от общото количество на плодове в страната през 2005 година и 60% от ябълките.

С характерното си производство на кайсии Североизточният район е на второ място в страната по производство на плодове (18% от производството), следван от Югоизточния (17% от производството), в който преобладава производството на праскови.

Фигура 3

Източник: МЗГ, дирекция "Агростатистика" – "Наблюдение на производството на плодове в България през 2005 год."

Делът на продукцията от плодове – реколта '2005, реализирана чрез директни продажби на преработватели, представлява ¼ от произведената продукция. В търговската мрежа са реализирани над 57% от произведените плодове и едва 3% са изнесени директно от производителите. За собствена консумация са заделени около 14% и 1% са послужили за рента и за плащане в натура.

През 2005 година производството на вишни и малини е предназначено основно за директна продажба на преработватели. Земеделските стопанства реализират близо 69% от произведените вишни и 51% от произведените малини директно на преработватели на плодове.

Значителен е и делът на малините, реализирани чрез износ директно от производители – 33%. Произведените ябълки, праскови и орехи са реализирани основно в търговската мрежа, а при кайсиите и сливите относителните дялове, реализирани чрез търговската мрежа и директно на преработвателите, са близки (при сливите – 34% са реализирани директно в търговската мрежа и 39% на преработватели, при кайсиите процентите са съответно – 40% и 37%). Производството на круши е предназначено основно за собствена консумация и продажба в търговската мрежа, като едва 3% са реализирани директно на преработватели.

Таблица 4

Проведени агротехнически мероприятия през 2005 година

Овощен вид	Относителен дял на площите, подхранвани с минерални торове	Относителен дял на площите, подхранвани с оборска тор	Относителен дял на площите с овощни видове, при които е извършвана резитба	Среден брой проведени растително-защитни мероприятия срещу болести и неприятели
Ябълки	51.4%	13.2%	71.2%	3.3
Круши	53.7%	17.0%	67.4%	2.5
Кайсии	22.9%	9.8%	50.1%	2.3
Праскови	64.3%	20.4%	85.3%	3.3
Сливи и джанки	36.5%	8.5%	73.7%	1.6
Череша	52.0%	9.0%	52.4%	2.4
Вишни	52.4%	13.7%	68.4%	2.5
Малини	60.0%	18.2%	72.8%	2.0
Други	28.7%	8.3%	50.2%	1.9
Общо:	42.1%	13.1%	60.1%	2.5

Източник: МЗГ, дирекция "Агростатистика" – "Наблюдение на производството на плодове в България през 2005 год."

През 2005 година около 55% от стопанисваните площи с овощни насаждения са подхранвани с торове и на 60% от овощните видове е извършвана резитба. Растително-защитни мероприятия са провеждани най-често при ябълките и прасковите и най-малко при сливите и джанките.

През 2005 година са напоявани 46% от стопанисваните площи. Най-често използваните начини за напояване на овощните насаждения са гравитачното напояване и капковото напояване, които са приложени съответно при 67% и 20% от напояваните площи.

Едва 18% от стопанисваните площи с овощни насаждения са застраховани през 2005 година. Най-висок е процентът на площите със застраховани насаждения при

вишните и малините – съответно с по 33%, при черешите – 23% и при кайсиите – с 16%.

Окопаването на овощните насаждения остава най-често използваният метод за поддържане на почвената повърхност. Около 72% от стопанисваните площи са обработени по този начин през стопанската 2005 година. При 11% от площите поддържането на почвената повърхност се е извършвало чрез химично обезтревяване, а почти при 12% не са извършвани никакви мероприятия.

Статистическа тайна

За да се гарантира тайната на индивидуалните данни, събрани от анкетите от регионалните представителства на дирекция “Агrostатистика” при Министерството на земеделието и горите, някои от получените данни не се публикуват и се заместват със “s” в следните случаи:

- Има по-малко от 3 стопанства в разглежданата категория;
- Едно от стопанствата в разглежданата категория обхваща повече от 85% от дейността в тази категория.

Цел на наблюдението: да се установят реколтираните площи по видове и производството на плодове – реколтата 2005.

Метод на наблюдението: извадката е съставена въз основа на списък на стопанствата, обработващи земеделски земи, заети с овощни насаждения, включени за анкета от Преброяване на земеделските стопанства в Република България през 2003 година.

Въпросник: състои се от пет страници, разделен на четири основни дяла:

- Административна информация за анкетираното стопанство;
- Площ на овощните видове, производство и реализация на реколтата 2005;
- Проведени агротехнически и растително-защитни мероприятия;
- Площи, предназначени за производство на овощен посадъчен материал, производство и реализация на окачествен посадъчен материал.

Начин на провеждане: Анкетата е организирана от дирекция “Агrostатистика” при Министерството на земеделието и горите и е реализирана със съдействието на 28-те областни дирекции “Земеделие и гори” през март 2006 година чрез интервю, осъществено от специално обучени анкетори, които на място са анкетирали ръководителите на съответните стопанства.

Районите, цитирани в публикацията, са районите за икономическо планиране в България – ниво 2 по Европейската номенклатура на териториалните статистически единици (NUTS).

Разпределение на административните области на шест района на планиране (NUTS 2):

Северозападен – Видин, Враца, Монтана;

Северен централен – Велико Търново, Габрово, Ловеч, Плевен, Русе;

Североизточен – Варна, Добрич, Разград, Силистра, Търговище, Шумен;

Югоизточен – Бургас, Сливен, Ямбол;

Южен централен – Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян, Стара Загора, Хасково;

Югозападен – Благоевград, Кюстендил, Перник, София (столица), София.

Използване на статистическата информация

Резултатите от провежданите от дирекция “Агrostатистика” на Министерство на земеделието и горите анкети са едни от основните източници на информация при определяне на земеделската политика на страната. Тези данни са използвани при преговорите за присъединяване на България към ЕС по глава “Земеделие” и служат при определяне на праговете за производство на земеделски продукти в България.

Публикацията е приключена редакционно на 30.04.2006 година

Отговорник на публикацията: Севгинар Мустафа

Редакция: МЗГ, дирекция “Агrostатистика”

Композиция и печат: МЗГ, дирекция “Агrostатистика”

За повече информация: МЗГ, дирекция “Агrostатистика”

Тел./факс: 980 82 94; E-mail: agrostat@mzgar.government.bg

Интернет страница на МЗГ - [http:// www.mzgar.government.bg](http://www.mzgar.government.bg)